

**40 lat Wydziału Prawa
i Administracji Uniwersytetu
Szczecińskiego 1985-2025
Księga Jubileuszowa**

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Historia Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego

I. Wprowadzenie

Idea powołania uniwersytetu w polskim Szczecinie, mieście będącym stolicą Pomorza Zachodniego pojawiła się już w 1945 r. w związku z akcją Grupy Operacyjnej Uniwersytetu Poznańskiego¹. W pierwszych latach organizowania struktury akademickiej w Szczecinie nauczanie w sferze humanistyki i nauk społecznych nie było priorytetem. Nacisk położono na tworzenie wyższego szkolnictwa zawodowego. W 1946 r. utworzono Akademię Handlową, w 1947 r. Szkołę Inżynierską i w 1948 r. Akademię Lekarską². W 1947 r. w trakcie obrad Trzeciej Konferencji Pomorzoznawczej Instytutu Bałtyckiego koncepcja uniwersytetu ponownie została podniesiona³. Konieczność utworzenia uniwersytetu dostrzegają także Szczecińskie Towarzystwo Naukowe, w ramach którego w latach 1956–1958 działała Komisja ds. Uniwersytetu w Szczecinie, w skład której wchodził profesorowie *Alfred Wielopolski*, *Kazimierz Stojatkowski* i *Henryk Lesiński*⁴. Koncepcja utworzenia uniwersytetu w Szczecinie ponownie nie znalazła uznania w kręgach politycznych kierujących państwem, gdyż priorytetem na Pomorzu Zachodnim był w dalszym ciągu rozwój wyższego szkolnictwa zawodowego⁵.

¹ Sprawozdanie z działalności Grupy Operacyjnej Uniwersytetu Poznańskiego z 19.5.1945 r., w: *Z. Mielczarek, B. Owczarek, Od pedagogium do Uniwersytetu Szczecińskiego*, Szczecin 1985, s. 73.

² Tamże, s. 77.

³ Wniosek uchwalony przez uczestników Trzeciej Konferencji Pomorzoznawczej Instytutu Bałtyckiego, która obradowała 10-11.9.1947 r.; *A. Grodek, Szczecin jako ośrodek naukowy*, Jantar 1947, z. 3, s. 190, w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński. Od inicjatywy do inauguracji (materiały i dokumenty), Szczecin 1992, s. 17.

⁴ Pismo Prezesa Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego *Kazimierza Stojatkowskiego* z 1.6.1981 r. do *Tadeusza Waluszkiewicza* Wojewody Szczecińskiego, w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 17–18.

⁵ Tamże. W 1968 r. powstały w Szczecinie Wyższa Szkoła Nauczycielska oraz Wyższa Szkoła Morska, za: *D. Koźmian*, Droga do Uniwersytetu Szczecińskiego w opinii prasy centralnej i regionalnej w latach 1981–1985 (w 15. rocznicę powstania uczelni), Szczecin 2000, s. 46.

II. Punkt Konsultacyjny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; Studium Administracyjne; Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Szczecinie

Przed 1985 r. potrzeby na tym obszarze Polski w zakresie nauczania prawa na poziomie uniwersyteckim zaspokajał Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, który w 1959 r. rozpoczął kształcenie prawników w systemie zaocznym w ramach powołanego rok wcześniej Punktu Konsultacyjnego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu⁶. W 1960 r. wspomniany Punkt Konsultacyjny został poszerzony o Studium Administracyjne⁷. W 1973 r. na bazie działającej od 1968 r. Wyższej Szkoły Nauczycielskiej utworzono Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Szczecinie. Szkoła została powołana na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 29.9.1973 r.⁸ Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Szczecinie miała kształcić nauczycieli dla szkół podstawowych, średnich ogólnokształcących, zasadniczych i średnich szkół zawodowych oraz co ważne dla rozwoju nauki i nauczania prawa w Szczecinie, również specjalistów administracji, gospodarki i kultury narodowej. Realizację tego zadania w drodze kształcenia przygotowującego do podjęcia pracy na różnych stanowiskach w administracji państwowej stopnia centralnego i terenowego, czy administracji gospodarczej powierzono Zawodowemu Studium Administracyjnemu⁹.

III. Zawodowe Studium Administracyjne

Zawodowe Studium Administracyjne jako pozawydziałowa jednostka organizacyjna Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie podlegała bezpośrednio Rektorowi. Siedzibą Studium był budynek usytuowany w Szczecinie przy ulicy Mickiewicza 16. Pierwszym kierownikiem Zawodowego Studium Administracyjnego została docent doktor habilitowana *Zofia Kulejewska* (później profesor Uniwersytetu Szczecińskiego). Stanowiska adiunktów objęli doktorzy: *Zbigniew Szydłowski*, *Edward Kolanko* i *Bogdan Błażejczak*¹⁰.

Podstawowymi kierunkami badań Zawodowego Studium Administracyjnego były problemy prawa administracyjnego, organizacji zarządzania gospodarką narodową, funkcjonowania rad narodowych, administracji rolnictwa, prawa finansowego, rachunku budżetowego, polityki gospodarczej Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej oraz problemy prawa cywilnego, pracy, spółdzielczego i gospodarki komunalnej i mieszkaniowej. Zawodowe Studium Administracyjne w ramach prowadzonych badań naukowych kształciło studentów w systemie 3-letnich studiów zawodowych, a od 1975 r. 4-letnich dziennych i zaocznych studiów magisterskich.

⁶ *O. Bogucki*, Droga do Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, w: *Z. Ofiarski* (red.), Księga Jubileuszowa z okazji 15-lecia Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2004, s. 11–14.

⁷ Tamże.

⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z 29.9.1973 r. w sprawie utworzenia Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie (Dz.U. Nr 39, poz. 231).

⁹ Zarządzenie Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki Nr 7/Org/74 z 11.1.1974 r.; uchwała Senatu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie z 28.1.1974 r., w: *T. Klonowski* (red.), Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Szczecinie, Informator 1974, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

¹⁰ *T. Klonowski* (red.), Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Szczecinie; *P. Frąckowiak* (opracowanie), Źródła do dziejów Uniwersytetu Szczecińskiego, t. 2, Zawodowe Studium Administracyjne 1972–1985, Szczecin 2017, s. 19.

Kolejnym kierownikiem Zawodowego Studium Administracyjnego w 1975 r., po przejściu profesor *Zofii Kulejewskiej* do Zakładu Historii Nowożytniej, gdzie w 1980 r. objęła kierownictwo Instytutu Historii i Bibliotekoznawstwa Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie, został docent doktor habilitowany *Roman Dąbrowski*¹¹. Potencjał kadrowy Studium powiększał się. W 1980 r. stanowisko profesora zajmował *Władysław Górski* i doktor habilitowany *Eugeniusz Tegler*, który pełnił jednocześnie funkcję zastępcy kierownika Zawodowego Studium Administracyjnego. Stanowiska adiunktów powierzono doktorom: *Edmundowi Kitłowskiemu*, *Zbigniewowi Szydłowskiemu*, *Dionizemu Wojtkowiakowi* i *Bronisławowi Ziemianninowi*, który do Zawodowego Studium Administracyjnego przeszedł z Politechniki Szczecińskiej¹².

W 1981 r. stanęła sprawa zlikwidowania nauczania na studiach administracyjnych i wprowadzenia pełnych magisterskich studiów prawa. Inicjatywa w tym zakresie wyszła od Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Na posiedzeniu Rady Zawodowego Studium Administracyjnego 23.3.1981 r. rozważano kierunki działań zmierzających do wprowadzenia magisterskich studiów prawnych. Zaproponowano m.in. utrzymanie Zawodowego Studium Administracyjnego w strukturach Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie z możliwością wprowadzenia uzupełniających studiów prawnych, utworzenie na bazie Zawodowego Studium Administracyjnego filii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu czy też połączenie Zawodowego Studium Administracyjnego z Wydziałem Ekonomicznym Politechniki Szczecińskiej. Rada Zawodowego Studium Administracyjnego jednogłośnie przyjęła program działania zmierzający do przekształcenia Zawodowego Studium Administracyjnego w filię Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jednocześnie powołano komisję do załatwienia tej sprawy. W jej skład weszli profesor *Eugeniusz Tegler* i profesor *Bronisław Ziemiannin*¹³. Dla wzmocnienia pozycji Zawodowego Studium Administracyjnego poproszono o powrót do jednostki profesor *Zofię Kulejewską*, która w tym czasie pełniła też funkcję Wiceprzewodniczącej Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”, w 1984 r. objęła funkcję zastępcy kierownika Zawodowego Studium Administracyjnego¹⁴. W maju 1981 r. Rada Zawodowego Studium Administracyjnego powierzyła od 1.6.1981 r. kierownictwo Studium profesorowi *Eugeniuszowi Teglerowi*. Zastępcą kierownika Studium został profesor *Bronisław Ziemiannin*¹⁵. W 1981 r. rozpoczęto prace związane z budową nowego pawilonu dla Zawodowego Studium Administracyjnego przy ulicy Łukasieńskiego, do którego następnie przeniesiono jednostkę z ulicy Mickiewicza.

¹¹ P. Frąckowiak (opracowanie), Źródła do dziejów Uniwersytetu Szczecińskiego, s. 56.

¹² Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wyższa Szkoła Pedagogiczna Studium Administracyjne, WD-0020, skład osobowy Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie na 1.10.1980 r., Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wyższa Szkoła Pedagogiczna Studium Administracyjne, WD-0020, Protokoły z posiedzeń Rady Studium Administracyjnego za lata 1979–1980; P. Frąckowiak (opracowanie), Źródła do dziejów Uniwersytetu Szczecińskiego, s. 20.

¹³ Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wyższa Szkoła Pedagogiczna Studium Administracyjne, WD-0020, Protokoły z posiedzeń Rady Studium Administracyjnego za lata 1980–1981.

¹⁴ Tamże; P. Frąckowiak (opracowanie), Źródła do dziejów Uniwersytetu Szczecińskiego, s. 19.

¹⁵ P. Frąckowiak (opracowanie), Źródła do dziejów Uniwersytetu Szczecińskiego, s. 19.

IV. Działania zmierzające do utworzenia samodzielnego uniwersytetu w Szczecinie

Dyskusja na posiedzeniu Rady Zawodowego Studium Administracyjnego w marcu 1981 r. oraz podjęta uchwała stanowią dowód, że w łonie Studium Administracyjnego wykrystalizowała się idea odłączenia się od Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie i stworzenia podstaw organizacyjnych umożliwiających nauczanie prawa w pełnym zakresie. Koncepcja utworzenia filii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu nie weszła w stadium realizacji, gdyż w czerwcu 1981 r. publicznie pojawiła się propozycja utworzenia samodzielnego uniwersytetu w Szczecinie. Szczecińskie Towarzystwo Naukowe zorganizowało 4.6.1981 r. konferencję, na której przedstawiono 10-punktowy program działania zmierzającego do zorganizowania w Szczecinie uniwersytetu przygotowany przez grupę inicjatywną, w skład której wchodził m.in. profesor *Marian Kubasiewicz* i profesor *Alina Hłyńczak*¹⁶. Przygotowany program przedstawiono wojewodzie szczecińskiemu *Tadeuszowi Waluszkiewiczowi*, który do inicjatywy odniósł się sceptycznie. Najistotniejszą przeszkodą w powołaniu uniwersytetu, zdaniem wojewody, była „ograniczona baza materialna niezabezpieczająca w pełni potrzeb przyszłego uniwersytetu”, której nie można było rozszerzyć ze względu na trudne warunki ekonomiczne państwa¹⁷. Klimat polityczny dla idei powołania w Szczecinie uniwersytetu uległ zmianie w 1982 r. Nowy wojewoda szczeciński *Stanisław Malec* w marcu tego roku powołał w urzędzie wojewódzkim zespół mający za zadanie opracowanie założeń koncepcyjnych związanych z działaniami zmierzającymi do powołania w Szczecinie Uniwersytetu Zachodniopomorskiego¹⁸. Efektem prac zespołu było przyjęcie „Koncepcji wstępnej powołania i organizacji Uniwersytetu Zachodniopomorskiego w Szczecinie”¹⁹. Zgodnie z założeniami koncepcji do 1985 r. miano powołać uniwersytet z 5 wydziałami. Jedną z jednostek organizacyjnych miał być wydział prawa i administracji, kształcący na kierunku prawo oraz administracja. Wydział miał być złożony z Instytutu Teorii Państwa i Prawa, Instytutu Administracji i Zarządzania oraz Instytutu Prawa Sądowego z trzema zakładami prawa cywilnego, prawa karnego i prawa morskiego²⁰. Przedstawione środowisku naukowemu Szczecina efekty prac zespołu zostały przyjęte z uznaniem²¹. Konsekwencją udzielonego poparcia było podjęcie przez wojewodę decyzji powołującej w 31.5.1982 r. Komitet ds. Powołania

¹⁶ Pismo Prezesa Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego *Kazimierza Stojalkowskiego* z 1.6.1981 r. do *Tadeusza Waluszkiewicza* Wojewody Szczecińskiego, w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 17–20.

¹⁷ Pismo wojewody szczecińskiego do Komitetu ds. Uniwersytetu przy Szczecińskim Towarzystwie Naukowym z 7.7.1981 r., w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 21.

¹⁸ Pismo wicewojewody szczecińskiego do *Kazimierza Jaskota* Rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie z 10.3.1982 r., w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 22.

¹⁹ Koncepcja wstępna powołania i organizacji Uniwersytetu Zachodnio-Pomorskiego w Szczecinie, w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 22–35.

²⁰ Tamże, s. 31.

²¹ Pismo Rektora Politechniki Szczecińskiej do wojewody szczecińskiego wraz z uchwałą Senatu Politechniki Szczecińskiej, w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 36–37; uchwała Komitetu Uczelnianego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie z 7.4.1982 r., w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 37–38; pismo Rektora Wyższej Szkoły Morskiej w Szczecinie do wojewody szczecińskiego z 8.4.1982 r., w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 38–39; uchwała Senatu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie z 19.4.1982 r., w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 39–40; pismo Rektora Pomorskiej Akademii Medycznej do wojewody szczecińskiego z 19.4.1982 r., w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 41; pismo Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego do wojewody szczecińskiego z 14.4.1982 r., w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 43–44.

Uniwersytetu Zachodniopomorskiego w Szczecinie, któremu przewodził *Piotr Zaremba*²². W trakcie pierwszego posiedzenia komitetu Rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie *Kazimierz Jaskot* przedstawił koncepcję organizacji uniwersytetu, w której odmiennie niż to wynikało z prac zespołu wojewody nie miał funkcjonować samodzielny wydział prawa i administracji. Zdaniem Rektora *Kazimierza Jaskota* najwłaściwszym rozwiązaniem byłoby utworzenie w strukturze uniwersytetu wydziału ekonomiczno-prawnego z kierunkami prawo, prawo morskie oraz administracja²³. Profesor *Władysław Górski* nie zgodził się z koncepcją *Kazimierza Jaskota*. Profesor *Władysław Górski* uznał rozwiązanie włączenia Zawodowego Studium Administracyjnego do wydziału ekonomicznego za złe i optował za samodzielnością wydziału prawa. Dostrzegając brak odpowiedniej liczby nauczycieli akademickich zdolnych zapewnić pełnię praw akademickich fakultetowi prawa, profesor *Władysław Górski* wskazał, że odpowiednim, acz tymczasowym rozwiązaniem będzie utworzenie na nowym uniwersytecie Instytutu Prawa i Administracji na bezie funkcjonującego Zawodowego Studium Administracyjnego²⁴. Koncepcja profesora *Władysława Górskiego* została przyjęta przez komitet. W trakcie obrad prezydium sejmowej komisji nauki i postępu technicznego, wojewódzkiego zespołu poselskiego oraz prezydium komitetu ds. powołania uniwersytetu, które odbyły się w Szczecinie 28.9.1982 r., komitet przedstawił strukturę uniwersytetu, w ramach której miał zostać utworzony Instytut Prawa i Administracji²⁵. Zwieńczeniem dotychczasowych prac było przyjęcie „Koncepcji Powołania Uniwersytetu Zachodniopomorskiego w Szczecinie”, którą I sekretarz komitetu wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Szczecinie *Stanisław Miśkiewicz* w październiku 1982 r. przedstawił ministrowi nauki, szkolnictwa wyższego i techniki *Benonowi Miśkiewiczowi*²⁶. W zakresie organizacji Instytutu Prawa i Administracji przedstawiona ministrowi koncepcja przewidywała, że instytut kształciłby studentów na kierunku prawo oraz administracja i był zorganizowany w następujące zakłady: na kierunku prawo zakład nauk prawno-ustrojowych, zakład prawa cywilnego, zakład prawa morskiego i zakład prawa karnego; na kierunku administracja zakład prawa administracyjnego i zakład organizacji i zarządzania²⁷. Departament studiów i badań uniwersyteckich, ekonomicznych i pedagogicznych ministerstwa w uwagach do przedstawionej koncepcji odnośnie do Instytutu Prawa i Administracji wskazał, że nauczanie prawa na nowym uniwersytecie nie powinno mieć miejsca ze względu na szczupłość kadry naukowej, a ewentualna aktywność Instytutu powinna się koncentrować na studiach administracyjnych²⁸.

²² Decyzja Nr 6/N/82 wojewody szczecińskiego z 31.5.1982 r. w sprawie funkcjonowania i organizacji Komitetu ds. Powołania Uniwersytetu Zachodniopomorskiego w Szczecinie, w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 44–46; skład Komitetu ds. Powołania Uniwersytetu Zachodniopomorskiego w Szczecinie, w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 48–51.

²³ Protokół z Inauguracyjnego Posiedzenia Komitetu ds. Powołania Uniwersytetu Zachodnio-Pomorskiego z 1.7.1982 r., w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 58.

²⁴ Tamże, s. 60.

²⁵ Protokół z posiedzenia Prezydium Sejmowej Komisji Nauki i Postępu Technicznego oraz Wojewódzkiego Zespołu Poselskiego z Prezydium Komitetu ds. Powołania Uniwersytetu Zachodniopomorskiego w Szczecinie z 28.9.1982 r.; w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 86.

²⁶ Pismo *Stanisława Miśkiewicza* do ministra nauki, szkolnictwa wyższego i techniki z 1.10.1982 r., w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 96.

²⁷ Koncepcja Powołania Uniwersytetu Zachodniopomorskiego w Szczecinie, w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 111.

²⁸ Uwagi do materiałów w sprawie koncepcji utworzenia Uniwersytetu Pomorza Zachodniego w Szczecinie, załącznik Nr 1 do notatki Departamentu Studiów i Badań Uniwersyteckich, Ekonomicznych i Pedagogicznych w sprawie materiałów dotyczących powołania Uniwersytetu Pomorza Zachodniego w Szczecinie z 2.11.1982 r., w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 130.

Prace w ramach komitetu trwały. Dla podniesienia ich efektywności minister *Stanisław Miśkiewicz* powołał Zespół Studyjny ds. analizy, uaktualnienia i konkretyzacji założeń programowych i organizacyjnych projektowanego uniwersytetu w Szczecinie²⁹. Na posiedzeniu zespołu 30.5.1983 r. powołano podzespoły m.in. dla nauk prawno-administracyjnych, w którego skład weszli profesor *Władysław Górski*, profesor *Eugeniusz Tegler* i profesor *Bronisław Ziemiannin*³⁰. W dniu 30.9.1983 r. sprawa powołania uniwersytetu w Szczecinie została przedłożona pod obrady Komitetu Społeczno-Politycznego Rady Ministrów. Powołanie uniwersytetu w Szczecinie, a w ramach uczelni Instytutu Prawa i Administracji, nie było kwestionowane w trakcie obrad³¹.

Prace przygotowawcze związane z perspektywą przekształcenia Zawodowego Studium Administracyjnego w nową jednostkę prowadzono także w samym Studium. Rada Zawodowego Studium Administracyjnego na posiedzeniu 7.10.1983 r. w związku z zaawansowanymi pracami nad utworzeniem uniwersytetu podjęła uchwałę o reorganizacji. Zgodnie z uchwałą Rady, Zawodowe Studium Administracyjne miało być przekształcone w jednostkę nowo tworzonego uniwersytetu w postaci Instytutu Administracji i Zarządzania. Dla przygotowania projektu powołania Instytutu Administracji i Zarządzania ustanowiono komisję, w której skład weszli adiunkci Zawodowego Studium Administracyjnego doktorzy *Dionizy Wojtkowiak*, *Edmund Kitłowski* i *Stanisław Kalina*. W listopadzie 1983 r. projekt był gotowy i został przesłany do ministra nauki³². Inicjatywa powołania Instytutu Administracji i Zarządzania szybko upadła, gdyż w ministerstwie, po obradach Komitetu Społeczno-Politycznego Rady Ministrów, w Komitecie ds. Powołania Uniwersytetu, jak i pewnie w samym Zawodowym Studium Administracyjnym popularniejsza była koncepcja powołania Instytutu Prawa i Administracji. Stanowisko rządu pozwoliło komitetowi ds. powołania uniwersytetu oraz zespołowi studyjnemu na sformułowanie w grudniu 1983 r. wniosku w sprawie powołania uniwersytetu w Szczecinie. Zgodnie z wnioskiem Instytut Prawa i Administracji miał być jednostką organizacyjną uczelni na prawach wydziału. W skład Instytutu miały wchodzić zakłady Administracji i Zarządzania, Stosunków Międzynarodowych, Prawa Cywilnego i Gospodarczego, Prawa Morskiego, Prawa Karnego i Nauk Prawno-Ustrojowych i Historii Prawa³³. Instytut planowano przekształcić w wydział do końca 1990 r.³⁴

²⁹ Zarządzenie Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki z 17.5.1983 r. (L.dz. DU-4-1996a/2/83), w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 162.

³⁰ Notatka z posiedzenia „Zespołu Studyjnego ds. analizy, uaktualnienia i konkretyzacji założeń programowych i organizacyjnych projektowanego Uniwersytetu w Szczecinie” z wicewojewodą szczecińskim 30.5.1983 r., w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 165; skład zespołów problemowych, w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 168.

³¹ Stenogram z posiedzenia Komitetu Społeczno-Politycznego Rady Ministrów w sprawie powołania Uniwersytetu Szczecińskiego z 30.9.1983 r., w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 210–231.

³² Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wyższa Szkoła Pedagogiczna Studium Administracyjne, WD-0020, Protokoły z posiedzeń Rady Studium Administracyjnego za lata 1983–1984.

³³ Wniosek w sprawie powołania Uniwersytetu w Szczecinie Komitetu ds. Powołania Uniwersytetu Zachodniopomorskiego przy Wojewodzie Szczecińskim i Zespołu Studyjnego ds. analizy, uaktualnienia i konkretyzacji założeń programowych i organizacyjnych projektowanego Uniwersytetu w Szczecinie przy Ministerstwie Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki z grudnia 1983 r., w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 267.

³⁴ Tamże, s. 267.

V. Powstanie Uniwersytetu Szczecińskiego i Instytutu Prawa i Administracji

Wysiętek organizacyjny związany z działaniami na rzecz powołania Uniwersytetu w Szczecinie został zwieńczony sukcesem. Sejm ustawą z 21.7.1984 r. utworzył Uniwersytet Szczeciński z siedzibą w Szczecinie³⁵. Pierwszy polski uniwersytet na Pomorzu Zachodnim zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 31.7.1985 r. rozpoczął działalność 1 września tego roku³⁶. Zgodnie z ministerialnym rozporządzeniem strukturę organizacyjną Uniwersytetu miał określić jego statut. Na mocy statutu z 31.8.1985 r. powołano w strukturach Uniwersytetu Instytut Prawa i Administracji, który był kontynuacją w aspekcie osobowym i organizacyjnym Studium Administracji Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie. Sytuacja ta była przede wszystkim konsekwencją przepisu art. 4 ust. 1 ustawy o powołaniu Uniwersytetu Szczecińskiego oraz § 2 pkt 1, § 6 pkt 1, § 7 pkt 1 i § 8 rozporządzenia w sprawie rozpoczęcia działalności uczelni. Zgodnie z treścią wyżej określonych przepisów Uniwersytet przejął m.in. Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Szczecinie wraz z jej majątkiem trwałym, środkami obrotowymi, dotacjami budżetowymi i funduszem wynagrodzeń. Nauczyciele akademicki, byli pracownicy Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie mieli przejść na etat na Uniwersytecie do 31.8.1985 r. Już w kwietniu 1985 r. Komisja Organizacyjna Uniwersytetu Szczecińskiego uzgodniła z samodzielnymi pracownikami naukowymi objęcie stanowisk w organizowanym instytucie. W zakładzie nauk prawno-ustrojowych etat miała objąć profesor *Zofia Kulejewska*, w zakładzie administracji i zarządzania profesor *Walerian Sanetra*, w zakładzie prawa finansowego i gospodarczego profesor *Eugeniusz Tegler* oraz profesor *Bronisław Ziemiński*, w zakładzie prawa sądowego profesor *Feliks Prusak* oraz w zakładzie prawa morskiego, międzynarodowego i stosunków międzynarodowych profesor *Irena Rutkowska* i docent doktor habilitowany *Kazimierz Wasiak*³⁷. Przedstawiony przez Komisję Organizacyjną ministrowi nauki i szkolnictwa wyższego schemat organizacyjny instytutu prawa i administracji odbiegał od przedstawionego we wniosku o utworzenie uniwersytetu szczecińskiego. Zmiany były konsekwencją niemożności zatrudnienia w instytucie odpowiednich pracowników naukowych. Ustalony w kwietniu 1985 r. schemat organizacyjny 1.9.1985 r. stał się oficjalną strukturą Instytutu Prawa i Administracji³⁸.

VI. Instytut Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego. Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego

Dnia 1.10.1985 r. rozpoczął się pierwszy rok akademicki w Instytucie Prawa i Administracji, którego Dyrektorem został profesor *Eugeniusz Tegler*³⁹. W kierowaniu Instytutu

³⁵ Ustawa z 21.7.1984 r. o utworzeniu Uniwersytetu Szczecińskiego (Dz.U. Nr 36, poz. 190).

³⁶ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 31.7.1985 r. w sprawie rozpoczęcia działalności Uniwersytetu Szczecińskiego (Dz.U. Nr 36, poz. 172).

³⁷ Pismo Komisji Organizacyjnej Uniwersytetu Szczecińskiego do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 15.4.1985 r., w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 432.

³⁸ Zarządzenie Nr 1/85 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z 12.9.1985 r. w sprawie struktury organizacyjnej Uniwersytetu Szczecińskiego, zarządzenie weszło w życie z mocą od 1.9.1985 r., w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 474.

³⁹ Pismo Komisji Organizacyjnej Uniwersytetu Szczecińskiego do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 30.7.1985 r. w sprawie powołania osób na stanowiska kierownicze w Instytucie Szczecińskim, w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 469; skład Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego, załącznik Nr 2

zastępowali go profesor *Irena Rutkowska* oraz docent doktor *Roman Mroczkowski*⁴⁰. Prace organizacyjne trwały nadal, gdyż celem władz instytutu, jak i samego Uniwersytetu, było przekształcenie instytutu w pełnoprawny wydział uniwersytecki. Uchwała Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z 16.2.1987 r. dotycząca planu rozwoju uczelni do 2000 r. stanowiła, że w miejsce instytutu powołany zostanie wydział⁴¹. Rada Instytutu Prawa i Administracji, realizując uchwałę Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego, na posiedzeniu 28.9.1987 r. przystąpiła do opracowania nowej struktury jednostki. Na wniosek profesora *Eugeniusza Tęglera* powołano właściwą w sprawie komisję. Projekt przygotowany w trakcie prac komisji uzyskał aprobatę Rady, która ponownie zebrała się na posiedzeniu 22.10.1987 r. Dwa dni później na kolejnym posiedzeniu przyjęto uchwałę o przekształceniu Instytutu Prawa i Administracji w Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego⁴². W trakcie dyskusji zwrócono uwagę, że sprawa powołania wydziału prawa powinna być załatwiona już w dniu powołania Uniwersytetu Szczecińskiego⁴³. Wniosek w tej sprawie 20.2.1988 r. Dyrektor Instytutu przesłał rektorowi Uniwersytetu Szczecińskiego profesorowi *Kazimierzowi Jaskotowi*. Senat Uniwersytetu Szczecińskiego pozytywnie wniosek zaopiniował i 24.3.1988 r. pismo w sprawie przekształcenia Instytutu w Wydział złożono ministrowi edukacji narodowej profesorowi *Henrykowi Bednarskiemu*. Wniosek uzasadniono m.in. tym, iż dotychczasowa struktura organizacyjna Instytutu nie odpowiadała już stopniowi rozwoju akademickiego i dorobku naukowo-dydaktycznego. Potencjał naukowy wynikający z zatrudnienia nowych nauczycieli akademickich wyraźnie wzrósł. W chwili składania wniosku w Instytucie Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego pracowało na pełny etat lub pół etatu 43 nauczycieli akademickich, w tym 8 profesorów, 13 doktorów habilitowanych, 9 doktorów i 13 magistrów prawa. Pracownicy naukowcy Instytutu wydali ok. 2000 publikacji, wśród nich 130 monografii, podręczników i skryptów akademickich⁴⁴. We wniosku do ministra podniesiono także to, by podejmując pozytywną decyzję dla Uniwersytetu, miał „wzgląd na wszechstronny rozwój nauki, kultury, gospodarki oraz administracji państwowej”⁴⁵. Dnia 18.7.1988 r. minister w drodze zarządzenia przekształcił dotychczasowy Instytut Prawa i Administracji w Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego⁴⁶. Od 1.9.1988 r. Wydział Prawa i Administracji rozpoczął funkcjonowanie w ustroju Uniwersytetu Szczecińskiego.

do statutu Uniwersytetu Szczecińskiego zarządzenia Nr 31 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 31.8.1985 r., w: *K. Jaskot* (wybór i opracowanie), Uniwersytet Szczeciński, s. 517.

⁴⁰ *M. Tkaczuk*, Uniwersytecka nauka prawa w Szczecinie, w: *W. Stepiński, W. Tarczyński* (red.), Uniwersytet Szczeciński na przełomie wieków i czasów 1985–2010, Szczecin 2010, s. 288.

⁴¹ Program rozwoju Uniwersytetu Szczecińskiego do 2000 r., Szczecin styczeń 1987, zatwierdzony uchwałą senatu z 16.2.1987 r.

⁴² Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, WIA-0120, Powołanie i likwidacja jednostek organizacyjnych. Wniosek o przekształcenie Instytutu Prawa i Administracji w Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego; Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, WIA-0020, Posiedzenia Rady Instytutu Prawa i Administracji za lata 1987–1988.

⁴³ Tamże.

⁴⁴ Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, WIA-0120, Powołanie i likwidacja jednostek organizacyjnych. Wniosek o przekształcenie Instytutu Prawa i Administracji w Wydział Prawa i Administracji.

⁴⁵ Tamże.

⁴⁶ Zarządzenie Nr 35 Ministra Edukacji Narodowej z 18.7.1988 r. w sprawie zmian organizacyjnych w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz w Uniwersytecie Szczecińskim w Szczecinie (Dz.Urz. Ministerstwa Edukacji Narodowej Nr 6, poz. 39).

Przekształcenie w 1988 r. Instytutu w Wydział Prawa i Administracji doprowadziło do zmian we władzach oraz w strukturze organizacyjnej. Funkcję Dziekana Wydziału objął profesor *Eugeniusz Tegler*⁴⁷, wybitny znawca prawa finansowego, w szczególności prawa budżetowego i podatkowego, mocno związany ze szczecińskim środowiskiem naukowo-prawniczym jeszcze z czasów działalności Zawodowego Studium Administracyjnego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie i poważnie zaangażowany w prace związane z utworzeniem uniwersytetu w Szczecinie. Stanowiska Prodziekanów objęli profesor *Zofia Kulejewska* oraz profesor *Andrzej Górbiel*. Kadencja pierwszych władz wydziału trwała do 1990 r. Nowe wybory przeprowadzone w grudniu 1989 r. wyłoniły nowego Dziekana – został nim profesor *Bronisław Ziemanin*, niekwestionowany autorytet w dziedzinie prawa cywilnego i handlowego. W styczniu 1990 r. wybrano także nowych zastępców Dziekana, Prodziekanami zostali profesor *Andrzej Balaban* i profesor *Maciej Zieliński*⁴⁸. W grudniu 1990 r. dokonano zmian na stanowiskach Prodziekanów. Prodziekanem został profesor *Tadeusz Smoliński*, natomiast drugie stanowisko prodziekana zostało zniesione. Sprawami studentów dziennych i zaocznych mieli zająć się powołani przez Dziekana kierownicy studiów dziennych i zaocznych. Kierownikiem studium dziennego został profesor *Zbigniew Ofiarski*, a kierownikiem studium zaocznego doktor *Edmund Kitłowski*⁴⁹. Profesor *Bronisław Ziemanin* pełnił funkcję Dziekana przez dwie kadencje, do 1996 r. W okresie trzeciej kadencji władz dziekańskich zniesiono stanowiska kierowników studiów, wprowadzając w ich miejsce ponownie prodziekanów. Prodziekanem ds. studiów dziennych został profesor *Zbigniew Ofiarski*. Prodziekanem ds. studiów zaocznych został doktor *Edmund Kitłowski*, który 1.10.1995 r. został zastąpiony przez profesora *Stanisława Czepitę*. W 1996 r. Dziekanem na czwartą kadencję wybrany został profesor *Władysław Rozwadowski*, badacz prawa rzymskiego o międzynarodowej renomie, wykładowca na wielu krajowych i zagranicznych uniwersytetach. Prodziekanem ds. Studiów Stacjonarnych został profesor *Zbigniew Kuniewicz*, zaś Prodziekanem ds. Studiów Zaocznych profesor *Stanisław Czepita*, którego w 1998 r. zastąpił doktor *Edmund Kitłowski*. W latach 1999–2005 piątą i szóstą kadencję dziekańską sprawował profesor *Zbigniew Ofiarski*, jeden z najbardziej cenionych w kraju znawców prawa finansowego, w tym także prawa bankowego, podatkowego, a także finansów publicznych. Prodziekanami ds. Studiów Stacjonarnych w okresie kadencji profesora *Zbigniewa Ofiarskiego* byli profesor *Robert Piszko* i doktor *Edmund Kitłowski*, Prodziekanem ds. Studiów Zaocznych i Eksternistycznych został profesor *Henryk Dolecki*, zaś nowo utworzone stanowisko Prodziekana ds. Nauki i Rozwoju zajął profesor *Bronisław Sitek*. Funkcja Prodziekana ds. Nauki i Rozwoju została szybko zniesiona, utworzono także stanowiska prodziekanów ds. studiów zaocznych – Prawo oraz do spraw studiów zaocznych – Administracja. Prodziekanem odpowiedzialnym za zaoczne studia prawnicze był profesor *Robert Piszko*, a za studia administracyjne profesor *Zbigniew Kuniewicz*. W okresie siódmej kadencji Dziekanem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego w latach 2005–2008 był profesor *Stanisław Czepita*, wybitny teoretyk i filozof prawa. Zastępcą Dziekana ds. prawniczych studiów stacjonarnych była doktor *Beata Kanarek*,

⁴⁷ Stopnie naukowe, tytuły naukowe i stanowiska profesorskie osób zajmując stanowiska kierownicze w Instytucie i na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego odzwierciedlają stan na dzień złożenia pracy do publikacji.

⁴⁸ Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, WIA-0020, Posiedzenia Rady Wydziału Prawa i Administracji za lata 1989–1990.

⁴⁹ Pismo Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego do Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z 4.12.1990 r.

w sprawach niestacjonarnych studiów prawniczych prodziekanem została profesor *Katarzyna Święch*, a niestacjonarnymi studiami administracyjnymi kierował profesor *Zbigniew Kuniewicz*⁵⁰. Dnia 9.5.2008 r. Kolegium Elektorskie Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego wybrało profesora *Henryka Doleckiego* na funkcję Dziekana. Kolegium Elektorskie wybrało też trzech Prodziekanów. Prodziekanem ds. studiów stacjonarnych ponownie została doktor *Beata Kanarek*, stanowisko Prodziekana ds. studiów niestacjonarnych objął doktor habilitowany *Marek Tkaczuk*, profesor Uniwersytetu Szczecińskiego (wówczas doktor), a stanowisko Prodziekana ds. administracyjnych studiów niestacjonarnych powierzono doktor *Ricie Jaworskiej-Stankiewicz*. Profesor *Henryk Dolecki* kierował Wydziałem do 2010 r. Po ustąpieniu z funkcji przez profesora *Henryka Doleckiego*, Kolegium Elektorskie wybrało profesora *Zbigniewa Kuniewicza* na Dziekana Wydziału. Funkcję Prodziekanów objęli profesor *Rajmund Molski* oraz doktor *Beata Kanarek* i doktor *Rita Jaworska Stankiewicz*. Wyboru na funkcję Dziekana Wydziału w 2012 r. wygrał ponownie profesor *Zbigniew Kuniewicz*. W okresie tej kadencji władz dziekańskich do 2016 r. Prodziekanami byli profesor *Małgorzata Ofiarska*, profesor *Marek Tkaczuk* i doktor *Katarzyna Dadańska*. W latach 2016–2019 Dziekanem Wydziału ponownie był profesor *Zbigniew Kuniewicz*. Prodziekanami byli profesor *Małgorzata Ofiarska*, profesor *Marek Andrzejewski* i doktor *Beata Kanarek*.

VII. Reorganizacja Wydziału Prawa i Administracji w 2019 r.

Reorganizacja Uniwersytetu Szczecińskiego w 2019 r. rozdzieliła w jednostkach organizacyjnych Uczelni funkcję badawczą od funkcji dydaktycznej. W ramach tej reformy zniesiono dotychczasowe władze wydziałów, prowadzenie badań naukowych w zakresie nauk prawnych oraz nauk o polityce i administracji rozpoczęto w Instytucie Nauk Prawnych, za dydaktykę odpowiedzialny był Wydział Prawa i Administracji⁵¹. Zlikwidowano dotychczasowe Katedry, a obowiązki badawcze i dydaktyczne pracownicy mogli realizować w luźnych strukturach przyjmujących postać Zespołów Badawczych⁵². Kierownictwo Instytutu w 2019 r. objęła doktor habilitowana *Ewelina Cała-Wacinkiewicz*, profesor Uniwersytetu Szczecińskiego, z tytułem Dyrektora Instytutu. Zastępcą został doktor habilitowany *Wojciech Bożek*, profesor Uniwersytetu Szczecińskiego (wówczas doktor). Wydziałem kierowała doktor *Beata Kanarek* jako Dziekan, Prodziekanem została doktor *Marzena Radziun*. Z dniem 1.1.2021 r. nastąpiła unifikacja Instytutu z Wydziałem. Podstawową jednostką organizacyjną ponownie został Wydział Prawa i Administracji. Dziekanem wydziału została profesor *Ewelina Cała-Wacinkiewicz*. Funkcję Prodziekana ds. studenckich objął doktor habilitowany *Wojciech Staszewski*, profesor Uniwersytetu Szczecińskiego, Prodziekana ds. kształcenia doktor *Beata Kanarek*, Prodziekana ds. ewaluacji profesor *Wojciech Bożek*. W 2024 r. rozpoczęła się kolejna kadencja władz Wydziału. Kolegium dziekańskie tworzyli profesor *Ewelina Cała-Wacinkiewicz* – Dziekan Wydziału, profesor *Wojciech Staszewski* – Prodziekan ds. Studenckich, doktor habilitowany *Mariusz Nawrocki*, profesor Uniwersytetu Szczecińskiego – Prodziekan ds. Nauki

⁵⁰ Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, WIA-0020, Posiedzenia Rady Instytutu Prawa i Administracji, Posiedzenia Rady Wydziału Prawa i Administracji; Składy osobowe Uniwersytetu Szczecińskiego z lat 1987, 1997, 2000, 2002; Informator Uniwersytecki z 2006 r.

⁵¹ Zarządzenie Nr 67/19 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego w sprawie utworzenia Instytutu Nauk Prawnych w Uniwersytecie Szczecińskim.

⁵² Zarządzenie Nr 1/2019/2020 Dyrektora Instytutu Nauk Prawnych Uniwersytetu Szczecińskiego z 12.11.2019 r. – Regulamin działania zespołów badawczych Instytutu Nauk Prawnych Uniwersytetu Szczecińskiego.

i Rozwoju, doktor *Beata Kanarek* – Prodziekan ds. Kształcenia i doktor *Ewa Michalkiewicz-Kądziela* – Prodziekan ds. Współpracy Międzynarodowej.

VIII. Struktura wewnętrzna

Powołany w strukturach Uniwersytetu Szczecińskiego Instytut Prawa i Administracji na mocy zarządzenia Rektora z 12.9.1985 r. był zorganizowany w pięć zakładów naukowych. Badania naukowe i dydaktykę prowadzono w Zakładzie Prawa Sądowego, którego kierownikiem był profesor *Feliks Prusak*; w Zakładzie Nauk Prawno-Ustrojowych kierowanym przez profesor *Zofię Kulejewską*; w Zakładzie Prawa Finansowego i Gospodarczego pod kierownictwem profesora *Eugeniusza Teglera*; w Zakładzie Administracji i Zarządzania, kierowanym przez profesora *Adama Chełmońskiego* i w Zakładzie Prawa Morskiego, Międzynarodowego i Stosunków Międzynarodowych, w którym kierownictwo sprawowała profesor *Irena Rutkowska*. W ramach Instytutu działała także biblioteka, której kustoszem była magister *Danuta Rejmer-Broda*, a bibliotekarzem magister *Elżbieta Gielczyk*⁵³.

W trakcie prac reorganizacyjnych, które prowadzono w związku z przekształceniem Instytutu w Wydział przedstawiano różne koncepcje dotyczące wewnętrznej struktury mającego się utworzyć Wydziału. Już na początku prac uznano, że dotychczasowa struktura instytutu „nie odpowiadała stopniowi rozwoju i dorobku naukowo-dydaktycznego”⁵⁴. Na posiedzeniu Rady Instytutu 28.9.1987 r. profesor *Eugeniusz Tegler* złożył wniosek o powołanie komisji, której zadaniem było przygotowanie projektu struktury organizacyjnej Wydziału Prawa i Administracji⁵⁵. Projekt został przedstawiony na kolejnym posiedzeniu Rady Instytutu 22.10.1987 r. i zakładał powołanie 8 zakładów i 2 katedr. Proponowano utworzyć zakłady: Teorii Państwa i Prawa, Historii Państwa i Prawa, Prawa Międzynarodowego i Morskiego, Prawa Gospodarczego, Administracji i Zarządzania, Prawa Finansowego, Prawa Pracy i Polityki Społecznej oraz Kryminalistyki i Kryminologii. Status Katedr miały mieć następujące jednostki – Katedra Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych i Katedra Prawa Sądowego. Projekt uzyskał akceptację Rady Instytutu. Uznano, że zaproponowana struktura „jest zgodna ze wzorcem powszechnie przyjętym”⁵⁶. Profesor *Jerzy Walachowicz*, aprobując projekt, stwierdził, że „ukierunkowanie na morze i wyjście na szeroki świat nie może spowodować utraty przez Uniwersytet Szczeciński jego Zachodniopomorskiego charakteru. Wskazaniem jest rozwój badań nad przeszłością i przyszłością Pomorza Zachodniego”⁵⁷. Przedstawiony Radzie Instytutu projekt został przedstawiony Rektorowi, który go przyjął i zarządzeniem ustalił, że od 1.10.1988 r. Wydział Prawa i Administracji będzie miał strukturę zgodną z propozycjami przedstawionymi na posiedzeniu 22.10.1987 r.⁵⁸ Komisja ds. organizacji wydziału pracowała dalej. Efektem jej prac był kolejny projekt struktury organizacyjnej Wydziału, któ-

⁵³ Skład osobowy Uniwersytetu Szczecińskiego z 1987 r.

⁵⁴ Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, WIA-0120, Powołanie i likwidacja jednostek organizacyjnych. Wniosek o przekształcenie Instytutu Prawa i Administracji w Wydział Prawa i Administracji.

⁵⁵ Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, WIA-0020, Posiedzenia Rady Instytutu Prawa i Administracji za lata 1987–1988.

⁵⁶ Tamże.

⁵⁷ Tamże.

⁵⁸ Zarządzenie Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego Nr 13/88 z 25.4.1988 r. w sprawie struktury Wydziału Prawa i Administracji, w: Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, WIA-0020, Posiedzenia Rady Instytutu Prawa i Administracji za lata 1987–1988.

ry zdaniem komisji bardziej odpowiadał nowym możliwościom kadrowym wydziału i w wyższym stopniu uwzględniał tradycyjne podziały nauk prawnych. Projekt został przedstawiony Dziekanowi Wydziału, a następnie Radzie Wydziału, która na posiedzeniu w 14.11.1988 r. pozytywnie zaopiniowała przedstawiony nowy projekt oraz złożony w trakcie obrad wniosek do projektu, by wyodrębnić Katedrę Stosunków Międzynarodowych. Rektor kolejnym zarządzeniem z 6.1.1989 r. utworzył w strukturach Wydziału Prawa 6 katedr i 4 zakłady. Rektor nie wyraził zgody na wyodrębnienie Katedry Stosunków Międzynarodowych⁵⁹.

Wraz z powołaniem Wydziału Prawa i Administracji i wyposażeniem go w strukturę katedr oraz zakładów zaktualizowała się kwestia nowej siedziby. Pawilon przy ulicy Łukasimskiego, ze względu na odległość od centrum, warunki techniczne i socjalne nie odpowiadał potrzebom Wydziału i uznawany był za „czynnik hamujący rozwój i powodujący dezintegrację akademicką”⁶⁰. Z pomocą Uczelni i jej Wydziałom przyszedł Skarb Państwa, oddając w 1990 r. i 1992 r. nieruchomości tworzące dawniej kompleks wojskowych budynków przy ulicy Narutowicza i alei Piastów. Wydział Prawa i Administracji został wyposażony w okazałe budynki przy ulicy Narutowicza 17a i przy alei Piastów 40.

W 1992 r. wszystkie jednostki Wydziału Prawa i Administracji uzyskały status katedr. Pojawiła się też nowa Katedra ekonomii. W 1996 r. dokonano kolejnej reorganizacji Katedr. Działania te były konsekwencją zatrudnienia przez Wydział nowych profesorów. Podzielono dwie katedry tworząc z nich cztery nowe. Z Katedry Prawa i Postępowania Karnego utworzono Katedrę Prawa Karnego oraz Katedrę Postępowania Karnego. Katedrę Nauk Historyczno-Prawnych rozdzielono na Katedrę Historii Prawa oraz Katedrę Prawa Rzymskiego i Historii Doktryn Polityczno-Prawnych⁶¹. Następne przekształcenia struktury organizacyjnej związane były z tworzeniem nowych katedr, co stanowiło dowód rozwoju potencjału naukowego i dydaktycznego wydziału. W 1998 r. utworzono Katedrę Postępowania Cywilnego. W 2000 r. z Katedry Prawa i Postępowania Administracyjnego wyodrębniono Katedrę Prawa Gospodarczego Publicznego i Zarządzania. W 2001 r. Katedrę Prawa Konstytucyjnego przemianowano na Katedrę Prawa Konstytucyjnego i Integracji Europejskiej oraz Katedrę Prawa Cywilnego i Gospodarczego na Katedrę Prawa Cywilnego i Handlowego. W 2003 r. utworzono Katedrę Polityki Gospodarczej i Kontroli Finansowej. Katedrę tę w 2006 r. zniesiono wraz z Katedrą Ekonomii. W miejsce obu Katedr powołano Katedrę Nauk Ekonomicznych. W 2004 r. w strukturach Wydziału powołano Katedrę Argumentacji i Retoryki Prawniczej. Rok później utworzono na Wydziale Katedrę Własności Intelktualnej, którą we wrześniu 2007 r. zlikwidowano. Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego miał także zewnętrzne jednostki organizacyjne. W 1996 r. utworzono Punkt Wykładowy dla studentów Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego w Rewalu. W 2001 r. rozpoczął działalność Punkt Konsultacyjny w Gorzowie. Punkt Konsultacyjny prowadził nauczanie na kierunku administracja w postaci 2-letnich uzupełniających studiów magisterskich⁶². Obok punktu w Gorzowie utworzono też w 2003 r. Zamiejscowy Ośrodek

⁵⁹ Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, WIA-0020, Posiedzenia Rady Instytutu Prawa i Administracji za lata 1987–1988.

⁶⁰ Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, WIA-0020, Posiedzenia Rady Wydziału Prawa i Administracji za lata 1989–1990.

⁶¹ Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, WIA-0020, Posiedzenia Rady Wydziału Prawa i Administracji za lata 1990–1991, 1992–1993, 1995–1996.

⁶² K. Sroka, M. Majchrzak, G. Moś (opracowanie), Raport samooceny, Uniwersytet Szczeciński Punkt Konsultacyjny w Gorzowie Wielkopolskim, Wydział Prawa i Administracji, Kierunek – Administracja, 2004.

Dydaktyczny w Bydgoszczy, który tak jak ośrodek Gorzowski kształcił studentów w zakresie uzupełniających, zaocznych studiów administracyjnych⁶³. Wszystkie zewnętrzne jednostki organizacyjne nie dotrwały do Jubileuszu 40-lecia Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego.

IX. Rozwój Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego

Wszystkie te zmiany w strukturze organizacyjnej były podyktowane chęcią uformowania wewnętrznego kształtu Wydziału zgodnie ze wzorcami obowiązującymi na starszych od szczecińskiego wydziałach prawa. Były także przejawem stałego rozwoju personalnego i obejmowania aktywnością nowych sfer nauk prawnych. Dynamiczny rozwój naukowy szczecińskiego Wydziału umożliwił mu uzyskanie w ciągu 18 lat od jego utworzenia pełni praw akademickich. Starania o przyznanie wydziałowi uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora podjęto już pod koniec lat 80. ubiegłego stulecia. Na posiedzeniu Rady Instytutu Prawa i Administracji 5.2.1988 r. przyjęto jednomyślnie uchwałę o podjęciu starań zmierzających do uzyskania prawa doktoryzowania⁶⁴. Sprawę uprawnień doktoryzowania starano się prowadzić jednocześnie wraz ze sprawą przekształcenia Instytutu w Wydział, choć podnoszone były też głosy, że nie jest to zasadne, gdyż „łatwiej będzie przeprowadzić jeden projekt niż oba łącznie”⁶⁵. Rada Instytutu uważała też, że sprawy doktoryzowania nie popierał Senat Uniwersytetu Szczecińskiego, lecz były to obawy nieuzasadnione. Senat Uniwersytetu Szczecińskiego w kwietniu 1988 r. pozytywnie zaopiniował wniosek instytutu o prawo doktoryzacji. Sprawa toczyła się wolno. W 1989 r. pojawiła się potrzeba odtworzenia dokumentacji w sprawie wniosku. Rada Wydziału w 1990 r. ponownie pozytywnie zaopiniowała wniosek w sprawie prawa doktoryzowania. W 1992 r. wniosek do Centralnej Komisji do spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych był gotowy. Pracę ponownie utknęły. Rada Wydziału na posiedzeniu w grudniu 1993 r. intensywnie dopytywała się władz dziekańskich Wydziału, „co z prawem do doktoryzowania”⁶⁶. Wniosek o przyznanie Wydziałowi praw do nadawania stopnia naukowego doktora nauk prawnych został ostatecznie zredagowany 25.3.1995 r. W kwietniu tego roku wpłynął do Centralnej Komisji i w październiku 1996 r. został pozytywnie rozpatrzony⁶⁷.

Znacznie mniej perturbacji wywołała sprawa uzyskania uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk prawnych, w zakresie dyscypliny naukowej – prawo. W dniu 7.1.2005 r. Rada Wydziału po przeprowadzeniu na posiedzeniu dyskusji jednomyślnie przyjęła uchwałę o wystąpieniu do Centralnej Komisji z odpowiednim w tej sprawie wnioskiem. W kwietniu 2005 r. wniosek był gotowy⁶⁸. Jeszcze w tym samym

⁶³ Tamże, prezentacja jednostki organizacyjnej.

⁶⁴ Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, WIA-012, Wniosek o przyznanie Instytutowi Prawa i Administracji uprawnień do nadawania stopnia doktora nauk prawnych.

⁶⁵ Tamże.

⁶⁶ Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, WIA-0020, Posiedzenia Rady Wydziału Prawa i Administracji za lata 1993–1994.

⁶⁷ Uchwała Centralnej Komisji do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych z 28.10.1996 r. Nr BCK-I-U-413/96.

⁶⁸ Wniosek z 30.4.2005 r. do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów w sprawie przyznania prawa Wydziałowi Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, Sekretariat Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego.

roku Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego uzyskał pełnię praw akademickich. Do 2025 r. na szczecińskim Wydziale Prawa stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych uzyskało 30 osób. Uzyskanie zdolności do nadawania stopnia doktora habilitowanego pozwoliło Wydziałowi na ubieganie się o możliwość przeprowadzenia postępowania zmierzającego do przyjęcia przez wybitnych naukowców doktoratu *honoris causa* Uniwersytetu Szczecińskiego. W 2007 r. z inicjatywy Wydziału godność doktora *honoris causa* Uniwersytetu Szczecińskiego przyjął jeden z najwybitniejszych prawników w Polsce profesor *Zbigniew Radwański*. Nauczyciel licznych pokoleń profesorów i doktorów prawa, niezrównany badacz prawa cywilnego oraz historii prawa. W ten sposób Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego stał się rzeczywistym członkiem naukowego i akademickiego środowiska w Polsce⁶⁹. Wysoki poziom akademicki szczecińskiej nauki prawa potwierdziła ewaluacja przeprowadzona przez właściwego ministra ds. nauki i szkolnictwa wyższego, który w 2022 r. przyznał Wydziałowi Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego naukową kategorię A.

Do 2019 r. Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego tworzyło 15 katedr prowadzących badania i dydaktykę na wszystkich polach nauki o prawie. W 2025 r. badania naukowe na Wydziale prowadzone są w 17 zespołach badawczych:

- Zespół Badawczy Cywilnoprawnych Problemów Obrotu Gospodarczego;
- Zespół Badawczy Filozofii, Teorii i Ekonomicznej Analizy Prawa;
- Zespół Badawczy Gender and Constitution in Poland;
- Zespół Badawczy MIGRA – Szczecin;
- Zespół Badawczy Ochrony Praw Człowieka w Polskim Systemie Prawnym;
- Zespół Badawczy Organizacji i Funkcjonowania Gospodarki Komunalnej;
- Zespół Badawczy Prawa Cywilnego Procesowego i Informatyzacji Wymiaru Sprawiedliwości;
- Zespół Badawczy Prawa Finansowego;
- Zespół Badawczy Prawa Karnego;
- Zespół Badawczy Prawa Administracyjnego, Nowych Technologii i Prawa Kosmicznego;
- Zespół Badawczy Prawa Cywilnego i Handlowego;
- Zespół Badawczy Prawa Karnego Procesowego;
- Zespół Badawczy Prawa Międzynarodowego i Prawa Unii Europejskiej;
- Zespół Badawczy Prawa Ochrony Środowiska;
- Zespół Badawczy Prawnej Ochrony Rodziny;
- Zespół Badawczy Tworzenia i Wykładni Prawa;
- Zespół Badawczy Współczesnych Wyzwań Prawa Konstytucyjnego⁷⁰.

⁶⁹ M. Tkaczuk, *Uniwersytecka nauka prawa*, s. 297–298.

⁷⁰ Zespoły badawcze Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, <https://wpia.usz.edu.pl/ze-spoly-badawcze/> (dostęp: 31.8.2025).

Katedra Teorii i Filozofii Prawa. Zespół Badawczy Filozofii, Teorii i Ekonomicznej Analizy Prawa

I. Powstanie Katedry

Zalążkiem związków między uczonymi specjalizującymi się w szeroko rozumianej teorii i filozofii prawa a dopiero powstającym szczecińskim szkolnictwem wyższym było zatrudnienie *Stanisława Czepity*¹ w Studium Administracyjnym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie na stanowisku asystenta-stażysty od 1.10.1977 r.²

Stanisław Czepita, ubiegając się o zatrudnienie, wyrażał gotowość prowadzenia zajęć z zakresu logiki, prawoznawstwa i nauk politycznych³. Praca *Stanisława Czepity* w Wyższej Szkole Pedagogicznej nie trwała jednak długo, ponieważ już 9.3.1978 r. wypowiedział on stosunek pracy, który za porozumieniem stron został rozwiązany 31.5.1978 r.⁴ Jako przyczynę przedwczesnego rozstania się ze szczecińską uczelnią wskazał podjęcie zatrudnienia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, którego był absolwentem i na którym planował się doktoryzować.

Z dniem 1.10.1980 r. z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu przeszedł natomiast do Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie *Dionizy Wojtkowiak*, który został zatrudniony na stanowisku adiunkta w Studium Administracyjnym⁵. Władze rektorskie postrzegały go przede wszystkim jako „specjalistę z zakresu prawa państwowego”⁶, on sam jednak określał swoją specjalność jako nauki prawno-ustrojowe, za-

¹ Rys biograficzny *Stanisława Czepity* zob. *B. Kanarek*, Profesor Stanisław Jan Czepita (1954–2018), w: *E. Ciałak-Wacinkiewicz, Z. Kuniewicz, B. Kanarek*, O pojmowaniu prawa i prawoznawstwa. Profesorowi Stanisławowi Czepicie in memoriam, Warszawa 2021, s. VII–XII.

² Akt mianowania *Stanisława Czepity* na stanowisko asystenta stażysty, 30.8.1977 r., w: Akta osobowe Stanisława Czepity, 99/804, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

³ Wniosek o zatrudnienie *Stanisława Czepity* w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Szczecinie, 24.6.1977 r., w: Akta osobowe Stanisława Czepity, 99/804, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

⁴ Akta osobowe Stanisława Czepity, 99/804, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

⁵ Akt mianowania *Dionizego Wojtkowiaka* na stanowisko adiunkta, 24.9.1980 r., w: Akta osobowe Dionizego Wojtkowiaka, K/3380, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

⁶ Na podaniu *Dionizego Wojtkowiaka* o zatrudnienie z 11.7.1980 r. naniesiona jest odrębna adnotacja Prrektora ds. Nauki i Wychowania Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie *Klemensa Janickiego*: „proszę Pana Rektora o przyznanie 1 etatu dla p. dra Wojtkowiaka (specjalista z prawa państwowego)”. Pięć lat później Rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie *Kazimierz Jaskot* w piśmie z 22.2.1985 r. skierowanym do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego również wskazuje, że „dr Dionizy Wojtkowiak jest specjalistą w zakresie prawa państwowe-

licząc do nich prawo konstytucyjne oraz teorię państwa i prawa; znajduje to potwierdzenie w jego ówczesnej działalności dydaktycznej, bowiem *Dionizy Wojtkowiak* prowadził wtedy zajęcia nie tylko z prawa konstytucyjnego, ale również ze wstępu do prawoznawstwa, zasad tworzenia prawa oraz teorii państwa i prawa⁷. Wraz z powstaniem Uniwersytetu Szczecińskiego, który z mocy prawa przejął Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Szczecinie, *Dionizy Wojtkowiak* za swoją zgodą dnia 1.9.1985 r. został przeniesiony na stanowisko adiunkta w Zakładzie Nauk Prawno-Ustrojowych Instytutu Prawa i Administracji nowo powstałej uczelni⁸.

Początków uprawiania teorii i filozofii prawa (nazywanej wówczas teorią państwa i prawa) w ośrodku szczecińskim można jednak upatrywać przede wszystkim w zatrudnieniu *Macieja Zielińskiego*⁹ z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na stanowisku docenta w wymiarze pełnego drugiego etatu w Zakładzie Prawa Sądowego Instytutu Prawa i Administracji od 1.10.1986 r.¹⁰ Był on bowiem pierwszym samodzielnym pracownikiem naukowym w tej dziedzinie na Uniwersytecie Szczecińskim.

Warto również odnotować, że w tym okresie miały miejsce działania mające na celu zatrudnienie w Instytucie Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego *Janusza Romuła* z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. W świetle dostępnych materiałów archiwalnych trudno o dokładne ustalenie daty takiego zatrudnienia (można jedynie powiedzieć, że był to 30 listopada bądź 1 grudnia 1986 r.)¹¹. Ze względu na problemy organizacyjne związane z przeniesieniem służbowym, *Janusz Romul*, pomimo zamiaru stałego związania się z nowopowstałym Instytutem Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, przepracował jednak w szczecińskiej uczelni tylko niecały rok, kończąc zatrudnienie już w dniu 30.9.1987 r.

Z dniem 1.10.1987 r. pracę na stanowisku docenta w Zakładzie Nauk Prawno-Ustrojowych Instytutu Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego w wymiarze 1/2 drugiego etatu podjął również *Stanisław Kaźmierczyk*¹² z Uniwersytetu Wrocławskiego. Od 1.10.1987 r. ze stanowiska adiunkta na stanowisko starszego wykładowcy został również przeniesiony *Dionizy Wojtkowiak*¹³. Ponadto, w grudniu 1987 r. na stanowisko starszego asystenta zatrudniono *Roberta Piszko*¹⁴.

go, jedynym w tej dziedzinie w naszej Uczelni”; zob. Akta osobowe *Dionizego Wojtkowiaka*, K/3380, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

⁷ Arkusz działalności nauczyciela akademickiego, marzec 1982 r., w: Akta osobowe *Dionizego Wojtkowiaka*, K/3380, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

⁸ Akt przeniesienia *Dionizego Wojtkowiaka* na stanowisko adiunkta, 1.9.1985 r., w: Akta osobowe *Dionizego Wojtkowiaka*, K/3380, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

⁹ Rys biograficzny *Macieja Zielińskiego* zob. *A. Choduń, S. Czepita*, Profesor *Maciej Zieliński*. Uczony, nauczyciel, wychowawca, w: *A. Choduń, S. Czepita* (red.), *W poszukiwaniu dobra wspólnego*. Księga jubileuszowa Profesora *Macieja Zielińskiego*, Szczecin 2010, s. 13–33.

¹⁰ Umowa o pracę z *Maciejem Zielińskim*, 25.6.1986 r., RNSP/103/264/85, w: Akta osobowe *Macieja Zielińskiego*, 433/388, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego. Informacja o zatrudnieniu w Zakładzie Prawa Sądowego pojawia się dopiero w kolejnej umowie o pracę z 1.10.1987 r., RNSP/103/683/87.

¹¹ Zob. Akta osobowe *Janusza Romuła*, 99/2862, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

¹² Umowa o pracę ze *Stanisławem Kaźmierczykiem*, 1987 r., RNSP/103/980/87, w: Akta osobowe *Stanisława Kaźmierczyka*, 56/6, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

¹³ Akt mianowania *Dionizego Wojtkowiaka* na stanowisko starszego wykładowcy, 23.6.1987 r., RNSP/103/302/85, w: Akta osobowe *Dionizego Wojtkowiaka*, K/3380, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

¹⁴ Protokół z posiedzenia Rady Instytutu Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego z 18.12.1987 r., w: Protokoły z posiedzeń Rady Instytutu Prawa i Administracji w roku akademickim 1987/1988, 97/37, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

Znamienne jest to, że *Maciej Zieliński*, *Stanisław Kaźmierczyk* i *Robert Piszko*, a wcześniej także *Dionizy Wojtkowiak*, zostali zatrudnieni nie w jednej, lecz w dwóch różnych jednostkach organizacyjnych funkcjonujących w strukturze ówczesnego Instytutu Prawa i Administracji. W chwili podjęcia przez nich pracy na Uniwersytecie Szczecińskim, w ramach instytutu nie działała bowiem jeszcze jakakolwiek jednostka, która skupiałaby pracowników specjalizujących się w teorii państwa i prawa. Był to jednocześnie okres prowadzenia intensywnych zabiegów zmierzających do przekształcenia Instytutu w Wydział.

Dyrekcja Instytutu przedstawiła władzom rektorskim propozycję, która przewidywała, że w strukturze Wydziału działać będzie Zakład Teorii Państwa i Prawa¹⁵. Reorganizację przeprowadzono ostatecznie 25.4.1988 r., gdy Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego określił zarządzeniem nową strukturę organizacyjną Instytutu Prawa i Administracji, który już od 1.10.1988 r. miał stać się Wydziałem. Wtedy także utworzono nieistniejący nigdy wcześniej w ośrodku szczecińskim Zakład Teorii Państwa i Prawa¹⁶.

II. Kierownictwo, struktura organizacyjna oraz jej przemiany

Pierwszym kierownikiem tej jednostki został z dniem 1.5.1988 r. *Maciej Zieliński*¹⁷, a w dniu 1.3.1991 r. Zakład Teorii Państwa i Prawa został przez Rektora przekształcony w Katedrę¹⁸. W dalszych latach nastąpił dynamiczny rozwój kadrowy nowo utworzonej Katedry (zob. pkt III). Między innymi, od 1.10.1991 r. pracę w Katedrze na stanowisku adiunkta rozpoczął również *Stanisław Czepita*¹⁹, który przeniósł się tutaj z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu²⁰. Profesorem nadzwyczajnym *Stanisław Czepita* został 1.5.1997 r.²¹ Jego awans oznaczał dla Katedry Teorii Państwa i Prawa to, że po raz pierwszy na stanowisku profesora zatrudniony był w niej pracownik, dla którego Uniwersytet Szczeciński stanowił podstawowe miejsce pracy. W tych okolicznościach 31.8.1997 r. z funkcji kierownika Katedry ustąpił *Maciej Zieliński*, zaś od 1.9.1997 r. jego następcą został *Stanisław Czepita*²². Dokonana zmiana była przy tym świadectwem lojalnej sztafety pokoleń między wywodzącymi się z poznańskiej szkoły teorii prawa uczonymi, których dzieliło 14 lat różnicy wieku.

¹⁵ Powoływanie i likwidacja jednostek organizacyjnych, Wniosek o przekształcenie Instytutu Prawa i Administracji w Wydział Prawa i Administracji, 97/36, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

¹⁶ Zarządzenie Nr 13/88 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z 25.4.1988 r. w sprawie zmiany w strukturze Uniwersytetu Szczecińskiego, w: Zbiór aktów prawnych uczelni, Zarządzenia Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego 1988 r., 438/5, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

¹⁷ Akt powołania *Macieja Zielińskiego* przez Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego do pełnienia funkcji kierownika Zakładu Teorii Państwa i Prawa, RNSP/1113/269/88, w: Akta osobowe *Macieja Zielińskiego*, 433/388, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

¹⁸ Zarządzenie Nr 12/91 Rektora US z 1.3.1991 r. w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej Uniwersytetu Szczecińskiego, w: Zbiór aktów prawnych uczelni, Zarządzenia Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego 1991 r., 438/8, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

¹⁹ Akt mianowania *Stanisława Czepity* na stanowisko adiunkta, RK/103/740/91, w: Akta osobowe *Stanisława Czepity*, 433/51, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

²⁰ Był to jednocześnie jego powrót do pracy w szczecińskim szkolnictwie wyższym po 13 latach przerwy, bowiem w latach 1977–1978 pracował w Studium Administracyjnym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie na stanowisku asystenta.

²¹ Akt mianowania *Stanisława Czepity* na stanowisko profesora nadzwyczajnego, 12.5.1997 r., RP/103/278/97, w: Akta osobowe *Stanisława Czepity*, 433/51, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

²² Pismo o przyznaniu *Stanisławowi Czepicie* dodatku funkcyjnego, 21.10.1997 r., RK/113/84/97, w: Akta osobowe *Stanisława Czepity*, 433/51, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

W dniu 22.6.2001 r. nastąpiła zmiana nazwy jednostki, którą przemianowano na Katedrę Teorii i Filozofii Prawa²³. Przemianowanie Katedry było wyrazem powrotu do przedwojennych naukowych tradycji przerwanych polityczną decyzją o zlikwidowaniu w stalinowskich latach 50. XX w. filozofii prawa jako dyscypliny badawczej i dydaktycznej²⁴.

Od 1.11.2004 r. zatrudnienie na Uniwersytecie Szczecińskim podjął *Aleksander Peczenik*, początkowo w Katedrze Teorii i Filozofii Prawa²⁵, ale z myślą o nim już 26.11.2004 r. utworzona została Katedra Argumentacji i Retoryki Prawniczej²⁶. Od 1.12.2004 r. kierowanie nią powierzono wspomnianemu *Aleksandrowi Peczenikowi*²⁷, a jej skład został zasilony przez *Robert Piszko* zatrudnionego na stanowisku adiunkta, który został tam przeniesiony z Katedry Teorii i Filozofii Prawa. Szczecińska uczelnia zyskała w osobie *Aleksandra Peczenika* światowej sławy autorytet w dziedzinie teorii i filozofii prawa. Niestety tylko przez niespełna rok Uniwersytet Szczeciński mógł szczycić się obecnością w swojej wspólnotie akademickiej tego uczonego. W dniu 19.9.2005 r. *Aleksander Peczenik* zmarł nagle²⁸. Jego śmierć zniweczyła plany rozwoju utworzonej specjalnie dla niego Katedry Argumentacji i Retoryki Prawniczej i przekreśliła sens dalszego jej istnienia. Zlikwidowano ją 21.10.2005 r., zaś *Robert Piszko* jako jedyny pozostały jej pracownik powrócił do Katedry Teorii i Filozofii Prawa²⁹.

W roku akademickim 2011/2012 nastąpiły kolejne organizacyjne przeobrażenia w strukturze Wydziału, które miały wpływ na uprawianie w nim teorii i filozofii. W dniu 20.4.2012 r. Rada Wydziału Prawa i Administracji wyraziła zgodę na utworzenie Katedry Tworzenia i Wykładni Prawa³⁰. Wydział wzbogacił się tym samym o unikalną, niemającą swojego odpowiednika na żadnej innej polskiej uczelni, jednostkę, której pole badawcze miało odtąd koncentrować się na problematyce interpretacji prawniczej i redagowania tekstów prawnych. Wniosek o jej wyodrębnienie z Katedry Teorii i Filozofii Prawa złożyli wspólnie *Maciej Zieliński* i *Stanisław Czepita*³¹.

Warto odnotować, że odejście *Macieja Zielińskiego* z Katedry Teorii i Filozofii Prawa do powstałej Katedry Tworzenia i Wykładni Prawa odbyło się w dobrej atmosferze oraz nie prze-

²³ Protokół z posiedzenia Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, 22.6.2001 r., w: Protokoły z posiedzeń Rady Wydziału Prawa i Administracji w roku akademickim 2000/2001, 177/38, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

²⁴ Zob. np. *T. Stawecki*, Filozofia prawa a teoria prawa: spór nierozstrzygalny czy pozorny?, *Studia Iuridica* 2006, t. 45, s. 211–232; *J. Niesiołowski*, Teoria państwa i prawa wczoraj i dziś, w: *P. Jabłoński* (red.), *Czy koniec teorii prawa?*, Prawo 2011, t. 312, s. 55–62; *P. Jabłoński*, *Polskie spory o rolę filozofii w teorii prawa*, Wrocław 2014.

²⁵ Akt mianowania *Aleksandra Peczenika* na stanowisko profesora nadzwyczajnego, 1.11.2004 r., w: Akta osobowe *Aleksandra Peczenika*, 137/666, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

²⁶ Pismo Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego do Działu Spraw Osobowych, 26.11.2004 r., w: Akta osobowe *Aleksandra Peczenika*, 137/666, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

²⁷ Akt powołania *Aleksandra Peczenika* przez Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego do pełnienia funkcji kierownika Katedry Argumentacji i Retoryki Prawniczej, 1.12.2004 r., w: Akta osobowe *Aleksandra Peczenika*, 137/666, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

²⁸ Zob. *R. Alexy*, *Aleksander Peczenik: In memoriam*, *Ratio Juris* 2006, t. 19, Nr 2, s. 245–248.

²⁹ Uchwała Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego z 21.10.2005 r. w sprawie zlikwidowania Katedry Argumentacji i Retoryki Prawniczej, w: Protokoły z posiedzeń Rady Wydziału Prawa i Administracji w roku akademickim 2005/2006, 177/43, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

³⁰ Uchwała Nr 61/2011/2012 Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego z 20.4.2012 r. w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie Katedry Tworzenia i Wykładni Prawa, w: Protokoły z posiedzeń Rady Wydziału Prawa i Administracji w roku akademickim 2011/2012, t. 2, 319/2, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

³¹ Wniosek *Macieja Zielińskiego* i *Stanisława Czepity* do Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego o utworzenie Katedry Tworzenia i Wykładni Prawa, 10.4.2012 r., w: Protokoły z posiedzeń Rady Wydziału Prawa i Administracji w roku akademickim 2011/2012, t. 2, 319/2, Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego.

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl